

בס"ד יום חמישי כ"ט שבט, תשפ"ד

אגרת גמרתון - תשפ"ד

הורים ותלמידים יקרים!

אנו ערב הגמרתון, והשנה הגמרתון מקבל חשיבות ומשמעות מיוחדת. השנה היא לא רגילה, שנת מלחמה, ובמלחמה הערכים עומדים למבחן. ערכי האומה, החברה והיחידים, וכך גם אנו נבחנים. עם ישראל עומד כבר ימים רבים במבחן בגבורה רבה! אחדות ורעות, מסירות נפש של לוחמים, עמידה איתנה של העורף: נשות המגויסים, אימהות, בנים, ומעגלים רבים של בני משפחה שתומכים ונושאים יחד בעול המלחמה.

הגבורה של הלוחמים מקרינה גם עלינו. כל מי ששומע ורואה את הנכונות של החיילים לעשות את כל שמוטל עליהם למען הצלת עם ישראל מתמלא בכוחות.

אנו החלטנו השנה להקדיש את הלימוד "הגמרתון" לעילוי נשאת הכוגרים של הישיבה שנאלו כאלחאה שאנו עדיין בעיצומה.

מתוכננים לנו שבעה "סדרים" בגמרתון, כל "סדר" מהווה יחידת זמן לימוד שיוקדש לעילוי נשמת בוגר משבעת הבוגרים הקדושים שלנו. אנו רואים בכך זכות וערך חינוכי. זכות ללמוד לעילוי נשמתם הקדושה, לימוד תורה שהוא ציבורי, של ישיבה שלימה, וערך חינוכי של חיבור התלמידים לבוגרי הישיבה שמסרו את נפשם על קידוש השם ולמען עם ישראל כולו. אנו נשתדל לספר על כל בוגר במהלך סדר הלימוד שיוקדש לזכרו.

לגמרתון המתקיים בכל שנה יש חשיבות להגברת אהבת לימוד התורה וחיבור התלמידים ללימוד הגמרא, והשנה יש לדבר משנה תוקף. אנו מאמינים שלימוד התורה מחזק את עם ישראל, את החוסן הרוחני של עם ישראל.

כל מערכה מתקיימת בשני מישורים, במישור הארצי, ניהול המלחמה בכל היבטיה המעשיים, ובמישור הרוחני, בהגברת האחדות בעם ישראל, הגברת לימוד התורה והתחזקות בתפילה. בשבוע הזה, אנו נשתדל לתת כח לעם ישראל על ידי הגברת לימוד התורה בישיבה.

לסיום אנו רוצים לשתף אתכם בלימוד קצר, אותו תוכלו ללמוד בשבת בביתכם, כהקדמה וכחיבור לשבוע מיוחד זה.

היזק ראייה ומבט חיובי על המציאות:

מסכת "בבא בתרא" אותה אנו לומדים השנה בישיבה, פותחת בסוגית "היזק ראייה". היזק ראייה הוא דבר די משונה, כיוון שבמערכת החיובים על נזקים שאנו מכירים בתורה קשה להבין מדוע הוא נכלל כהיזק שיש לו השלכה וחיוב ממוני. אנו מכירים חיוב תשלומין על נזקי אדם באדם, נזקי אדם בממון, ונזקי ממון באדם ובממון חבירו, אך בהיזק ראייה יש חובה להוצאה כספית על היזק שקשה מאד עד בלתי אפשרי להוכיח שאכן מדובר בנזק. לכל היותר מדובר על תחושה של חוסר נוחות שמצמצמת את השימוש של האדם בממונו, ומעניין הדבר שהגמרא דנה האם יש חובה להוצאה ממונית בגלל דבר זה.

ניתן דוגמא לדבר: אדם שמסתכל על חצר חבירו באופן שיוצר לו חוסר נעימות, הוא לא מזיק אותו אלא גורם לו להימנע מהשתמשות רגילה בחצרו, וכן בנזקי ראייה השונים. ובכל זאת אנו מתייחסים להיזק ראייה בכובד ראש ומחייבים להוציא ממון בגינו.

אנו מבקשים ללמוד על תמונת הראי של "היזק ראייה", על עין טובה.

/ המשך בעמוד הבא /

משנה מסכת אבות פרק ב' משנה ט'

"אמר להם צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם רבי אליעזר אומר עין טובה... אמר להם צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם רבי אליעזר אומר עין רעה".

דרך חיים מסכת אבות פרק ב' משנה ט'

יש לפרש שאמר איזה דרך טובה שידבק בה האדם, ורוצה לומר איזה דרך טובה שידבק בה האדם, שאותו דרך יש בה טוב הרבה ומפני כך ראוי שידבק בה האדם. ואמר צאו וראו רצה לומר שיבחנו ויעיינו בבני אדם ויבחנו בהם עד שיעמדו על איזה מדה טובה שבמדות, כי דברים אלו לא למדו מן התורה רק מה שעמדו עליהם כאשר הם בוחנים בנמצאים ובזה שייך צאו וראו.

ואמר רבי אליעזר בן הורקנוס עין טובה, כי מי שיש לו עין טובה היא מדה שגורם לאדם טוב הרבה, שאין דבר שרגיל בו האדם כמו זאת, כי כל שעה וכל רגע רואה אצל בני אדם עושר וגדולה ושאר מעלות ועינו טובה בבריות, הרי מדה זאת יותר רגיל בה משאר מדות טובות, שלא יוכל האדם לעשות אותה המדה תמיד כמו שבעל מדה זאת אפשר לו לתת עינו טובה כהרף עין. ולכך אמר שידבק במדה הזאת ביותר מכל שאר מדות.

וכאשר אמר צאו וראו איזה דרך שיתרחק ממנה, אמר רבי אליעזר עין רעה, כי העין רעה יש להתרחק ממנה ביותר, כי בהרף עין פועל העין פעולתו נותן עינו רעה באחר, ולפיכך זאת המדה יותר אפשר לעשות בה הרע לכך ראוי שיתרחק ממנה האדם. וזולת זה כי המדה הרעה הזאת מביאה את האדם לקנאה ולשנאה ולכמה עבירות אשר עצמו מלספר, ולפיכך ממדה זאת יתרחק האדם.

על עין רעה ועין טובה:

הגמרא בבבא בתרא ב: אומרת "אסור לאדם לעמוד בשדה חבירו בשעה שהיא עומדת בקמותיה", ורש"י אומר: "שלא יזיקנו בעין רעה". הכוונה היא בשעה שהשדה נראית מלאה, שפע רב, הדברים נראים מסודרים, אסור לאדם לעמוד שם. כי אדם רע עין, כל מה שהוא רואה הוא חושב "הדבר הזה לא שלי", זה שייך למישהו אחר, אז הדבר הזה הופך להיות מציאות רעה, כאילו מתנגדת אליו. הטוב זה אני, מה ששייך אלי, מרכז המציאות זה אני, וכיוון שזה לא שלי, אז הדבר הזה מוטב שלא יהיה. כדי שזה יוגדר כטוב זה צריך היה להיות שלי, אין לזה קיום אם זה לא עבורי. ההסתכלות עצמה הופכת את זה לרע. ההסתכלות הרעה מפרשת את הדבר והופכת אותו להיות לא טוב, מכאן היסוד לכל מה שאומרים חז"ל על כך שיש להישמר מעיניהם של אנשים.

"וירא אלוקים כי טוב"

העובדה המוזרה הזאת שכשאנשים מסתכלים בעין רעה על איזה משהו, הוא עלול להיפגע, איך זה קורה? מי נתן להם שליטה על הרכוש שלי? ה' ברא את הבריאה ונתן לעין את התפקיד להשלים את מציאות הדברים, כי הדברים נבראו על מנת להתגלות ולגלות, והגילוי הוא תמיד ע"י העין, אם הדבר הזה הוא לא טוב לי, העין רואה את זה כדבר שלילי, כנגד המציאות הנכונה. הקב"ה השליט כביכול את בני אדם על המציאות מכיוון שדרכם הוא מגלה אותה. כשבני אדם מסתכלים בעין רעה, אז המציאות היא כפי הפרשנות אצל המתבונן והיא קובעת את המציאות. זהו כח אדיר לטוב ולמוטב, ואם המציאות נתפסת ומתפרשת כדבר לא טוב בעיני המתבונן, אז מוטב לדבר הזה שלא היה נברא, וממילא הדבר הזה צריך להיות לא חלק מהמציאות. כי המציאות היא כפי שבני אדם מגלים אותה, בני אדם משלימים את המציאות.

בבריאת העולם, אחרי כל מעשה של בריאה כתוב "וירא.. כי טוב", "וירא" משמעותו קיום הדבר. את הדבר הזה בורא עולם מסר כביכול בידי בני אדם, השלמת המציאות ע"י כח הראיה: "והארץ נתן לבני אדם. כשאנחנו לא מקיימים את ה"וירא כי טוב" אנחנו וירא כי רע, אז הדבר חסר קיום.

נתפלל לראות טוב על חברינו, (וגם כל אחד על עצמו). על עמנו האהוב, ולא משנה מאיזה מפלגה או ציבור הוא משתייך, וה' הטוב יראה טוב על עמו.

ככרחה
הרכ חיים אינאל
ראק הישיבה

